

ประชาธิปไตยกับสุขภาวะ

เดือนตุลาคมในความทรงจำของสังคมไทย คือ
เดือนแห่งการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย

ที่ไหนๆ ก็มีการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย และคงจะมีการ
ต่อสู้เรื่อยไปให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น แสดงว่า
ประชาธิปไตยเป็นอะไรที่มนุษย์ไขว่คว้า แสวงหา และคงจะเป็น
สิ่งทีอำนวยความสุขหรือสุขภาวะ

มนุษย์ไม่ชอบความบีบคั้น

ความบีบคั้นคือความทุกข์ อิสรภาพจากความบีบคั้นคือความสุข ประชาธิปไตยคือการหลุดพ้น
จากความบีบคั้น คือสุขภาวะ ประชาธิปไตยจึงมีความสำคัญต่อสุขภาพ

ประชาธิปไตยต้องเป็นของแท้จึงจะอำนวยความสุข

ประชาธิปไตยเทียมไม่สามารถอำนวยความสุขได้

ฉะนั้น ประชาธิปไตยจะเป็นเพียงรูปแบบไม่ได้ แต่ต้องเป็นโดยสาระหรือเป็นของแท้
ตามปกติมนุษย์ติดอยู่ในความไม่รู้หรืออวิชชา ตกอยู่ในอำนาจของตัณหา มานะ ทิฐิ
ตัณหา คือ อยากได้เข้าตัวมากๆ

มานะ คือ การใช้อำนาจเหนือคนอื่น

ทิฐิ คือ การเอาความเห็นของตัวเองเป็นใหญ่

การตกอยู่ในอำนาจก็คือการไม่เป็นอิสระ บีบคั้นตัวเอง บีบคั้นผู้อื่น ประชาธิปไตยที่แท้ก็เกิดไม่ได้

รากฐานของประชาธิปไตยคือ การลดความเห็นแก่ตัวและเคารพศักดิ์ศรี คุณค่าความเป็นคน
ของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รากฐานนี้จะนำไปสู่สิ่งดีงามทั้งปวง เช่น สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค
ภราดรภาพ ความยุติธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบของประชาธิปไตย

ทุกวันนี้สังคมไทยยังเป็นสังคมอำนาจทุกแห่งหน อำนาจทำให้ขาดความเป็นธรรมในทุกด้าน ทั้ง
ความเป็นธรรมทางสังคม ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ ความเป็นธรรมทางกฎหมาย และความเป็น
ธรรมทางการเมือง เมื่อขาดความเป็นธรรมก็เกิดความบีบคั้นทุกขภาวะ ถ้าขาดความเป็นธรรมก็ยัง
เรียกว่าประชาธิปไตยไม่ได้

ความเป็นธรรม ประชาธิปไตย และสุขภาวะเป็นเรื่องที่จะต้องไปด้วยกัน

ประเวศ วะสี

ขอบคุณ ผู้เขียนทุกท่านที่ช่วยเขียนเป็นวิทยาทาน

- บทความที่ตีพิมพ์ในนิตยสาร "หมอชาวบ้าน" อินดิที่จะนำไปเผยแพร่เป็นวิทยาทานสู่ประชาชน แต่ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการค้า
- หรือความโฆษณาใดๆ ที่ตีพิมพ์ในนิตยสารหมอชาวบ้านเป็นไปตามเงื่อนไขทางธุรกิจการค้า คณะบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป